

Daha iyi bir tıp eğitimi için: Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Becerileri Kursu

Esin Kulaç*, Mekin Sezik*, Münire Çakır*, Hüseyin Yorgancıgil**

*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı, Isparta

**Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı, Isparta

Giriş

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi (SDÜTF) öğretim üyelerinin katıldığı ilk eğitim becerileri kursu 2006 yılında yapılmış ancak çeşitli nedenlerle kursun devamlılığı sağlanamamıştır. Bu nedenlerden biri de kursu verecek eğiticilerin sayısının yetersizliğidir. Bu alanda yetişmiş insan gücü sayısının azlığı, kurumlar arası işbirliği ile yapılan kurslarda kurumun kendi eğitici ekibini oluşturması ile giderilebilmektedir. Bu amaçla Fakültemiz Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı ile İstanbul ve Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakülteleri Tıp Eğitimi Anabilim Dalları işbirliğinde fakültemiz bünyesinde eğitim becerileri kursu gerçekleştirilmiştir.

19–23 Kasım 2012 tarihleri arasında SDÜTF dekanlık toplantı salonunda gerçekleştirilen eğitim becerileri kursu; isimleri Tablo 1’de belirtilen 5 eğitmen ve fakültemizden 17 öğretim üyesinin katılımı ile yürütülmüştür.

Tablo 1. Kurs Eđitmenleri

Dr. Zeynep Solakoğlu	İstanbul Üniv. Tıp Fakóltesi Tıp Eğitimi AD Başkanı
Dr. Esin Kulaç	SDÜ Tıp Fakóltesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi AD Başkanı
Dr. Serdar Özdemir	Pamukkale Üniv. Tıp Fakóltesi Tıp Eğitimi AD Başkanı
Dr. Münire Çakır	SDÜ Tıp Fakóltesi Göğüs Hastalıkları AD ve Tıp Eğitimi ve Bilişimi AD Öğretim Üyesi
Dr. Mekin Sezik	SDÜ Tıp Fakóltesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD ve Tıp Eğitimi ve Bilişimi AD Öğretim Üyesi

Uygulama Yöntemi

Kurs programı eğiticilerin hâkimiyetinden katılımcı hâkimiyetine doğru evirilecek şekilde planlanmıştır. Eğitim yöntemlerini kullanım becerisinde yeterliliği sağlamak için grup çalışmalarına yer verilmiştir. Her günün başlangıcında ve öğleden sonraları grup iletişimini ve konuya ilgiyi arttırmaya yönelik ısınma

Yazışma Adresi: Yrd. Doç. Dr. Esin Kulaç
Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakóltesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi AD Başkanı, Isparta
Tel: +90-246-211 3666
E-mail: kulacesin@yahoo.com

egzersizleri kullanılmıştır. Kursun amaçları Tablo 2’de, ayrıntılı programı ise Tablo 3’te görölmektedir.

Tablo 2. Eğitim Becerileri Kursu Amaç ve Öğrenim Kazanımları

Amaç	Etkin eğitim yapabilmek için bilgi ve beceri arttırmak
Öğrenim Kazanımları	1) Erişkin eğitiminin ilkelerine ve deneyime dayalı öğrenme döngüsüne uygun bir eğitim programı hazırlamak
	2) Bir eğitim programında eğitim içeriğini bilgi, beceri ya da tutum olarak sınıflamak
	3) Bilgi, beceri ya da tutum kazandırmak üzere uygun eğitim yöntemini seçmek ve seçilen yöntemi etkili olarak kullanmak
	4) Eğitim için gerekli görsel - işitsel araçları doğru biçimde hazırlamak
	5) Eğitim sırasında iletişimin sözlü ve sözsüz bileşenlerini doğru kullanmak
	6) Etkili bir demonstrasyon yapmak
	7) Klinik uygulamalar için etkili bir yetiştirici olmaya başlamak
	8) Grup dinamiklerinin eğitim sürecinde nasıl işlediğini tanımlamak
	Yukarıda sıralanan tüm nitelikleri kazandıklarını göstermek üzere etkili bir sunum yapmak

Kurs boyunca her günün sonunda günün değerlendirmesi grup ve eğitmenler tarafından yapılmış, kurs sonunda ise hem sözlü hem de yazılı olarak kurs için katılımcı ve eğitmenlerden geri bildirimler alınmıştır. Sözlü geribildirimler Tablo 4’te sunulmuştur. Programın sonunda katılımcılara bilgi düzeylerini değerlendirmek üzere bir test uygulanmış ve sonuçları grupla birlikte değerlendirilmiştir. Ayrıca kursun son günü katılımcılar kişisel sunumlarını gerçekleştirmiş ve video kaydı altına alınan bu sunumlara dair kendileri ve eğitmenler tarafından geribildirimlerde bulunulmuştur. Kursun son oturumu olarak, katılımcılardan bu kurstan sonra eğitici olarak “hep yapacakları ve bir daha yapmayacaklarını” yazmaları istenmiştir. Bu uygulamanın sonunda katılımcıların tespitlerinden oluşan liste de Tablo 4’te verilmiştir. Yazılı geribildirimler Beşli Likert Skalasının kullanıldığı bir form ile alınmış ve sonuçlar Tablo 5’de sunulmuştur. Şekil 1-4’de ise katılımcıların farklı eğitim yöntemlerini kullanımlarına ilişkin görsel örnekler sunulmuştur.

Kulaç, tıpta eğitim becerileri kursu

Tablo 3. Kurs Programı

19.10.2012 Pazartesi

09.³⁰-10.²⁰ Açılış, Tanışma, Günün programı
 10.²⁰-10.⁵⁰ Beklentilerin alınması, Kursun işleyişi, Amaç ve öğrenim hedefleri
 10.⁵⁰-11.⁰⁰ Ara
 11.⁰⁰-12.⁰⁰ Erişkinler nasıl öğrenir?
 12.⁰⁰-13.⁰⁰ Öğle Arası
 13.⁰⁰-13.¹⁰ Isınma
 13.¹⁰-14.³⁰ Öğrenme biçimleri, deneyime dayalı öğrenme
 14.³⁰-14.⁴⁵ Ara
 14.⁴⁵-15.³⁰ Olumlu eğitim ortamı
 15.³⁰-15.⁴⁰ İş bölümü
 15.⁴⁰-16.²⁰ Günün değerlendirilmesi

20.10.2012 Salı

09.¹⁵-09.³⁰ Isınma, Günün programı
 09.³⁰-10.⁴⁵ Eğitimde gereksinimini belirleme
 10.⁴⁵-11.⁰⁰ Ara
 11.⁰⁰-12.⁰⁰ Bir eğitim programı hazırlama
 12.⁰⁰-13.⁰⁰ Öğle Arası
 13.⁰⁰-13.¹⁵ Isınma
 13.¹⁵-14.³⁰ Eğitimi kolaylaştıran iletişim becerileri-1
 14.³⁰-14.⁴⁵ Ara
 14.⁴⁵-16.⁰⁰ Eğitimi kolaylaştıran iletişim becerileri-2
 16.⁰⁰-16.³⁰ Günün değerlendirilmesi

21.10.2012 Çarşamba

09.¹⁵-09.³⁰ Isınma, Günün programı
 09.³⁰-10.⁴⁵ Eğitim yöntemleri
 10.⁴⁵-11.⁰⁰ Ara
 11.⁰⁰-12.⁰⁰ Öğrenmeyi kolaylaştıran görsel-işitsel eğitim araç ve gereçleri
 12.⁰⁰-13.⁰⁰ Öğle Arası
 13.⁰⁰-13.¹⁵ Isınma
 13.¹⁵-14.⁴⁵ Grup dinamikleri
 14.⁴⁵-15.⁰⁰ Ara
 15.⁰⁰-16.¹⁵ Grup dinamikleri uygulama
 16.¹⁵-16.⁴⁵ Günün değerlendirmesi

22.10.2012 Perşembe

09.¹⁵-09.³⁰ Isınma, Günün programı
 09.³⁰-10.³⁰ Beceri eğitiminde demonstrasyon
 10.³⁰-10.⁴⁵ Ara
 10.⁴⁵-12.⁰⁰ Beceri eğitiminde yetiştiricilik
 12.⁰⁰-13.⁰⁰ Öğle Arası
 13.⁰⁰-13.¹⁵ Isınma
 13.¹⁵-14.⁴⁵ Eğitimde değerlendirme ve sınav
 14.⁴⁵-15.⁰⁰ Ara
 15.⁰⁰-15.¹⁵ Sunum gruplarının belirlenmesi
 15.¹⁵-15.⁴⁵ Başarılı bir sunum için
 15.⁴⁵-16.⁰⁰ Günün değerlendirilmesi
 16.⁰⁰-16.³⁰ Grup çalışmaları

23.10.2012 Cuma

09.¹⁵-09.³⁰ Isınma, Günün programı
 09.³⁰-12.⁰⁰ Grup sunumları ve gruplara geri bildirimler
 12.⁰⁰-13.⁰⁰ Öğle Arası
 13.⁰⁰-13.¹⁵ Isınma
 13.¹⁵-14.⁰⁰ Bireysel geri bildirim süreci
 14.⁰⁰-14.¹⁵ Ara
 14.¹⁵-14.⁴⁵ Eylem planları
 14.⁴⁵-15.³⁰ Kursun değerlendirilmesi
 15.³⁰-15.⁴⁵ Yapacaklarım-yapmayacaklarım
 15.⁴⁵-16.⁰⁰ Sertifika töreni ve kapanış

Tablo 4. Sözel Geribildirimler

Tarih	Geribildirim Türü	İçerik
19.10.2012 Pazartesi	Olumlu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tanışma güzeldi. ◆ Grup arkadaşlarımla katkıları iyiydi. ◆ Vaka tartışması yöntemini kendi eğitim etkinliklerimde kullanabiliyorum. ◆ Eğitim ortamı güzel düzenlenmiş. ◆ Eğitici ve katılımcıların katkıları eşit oranda ◆ Her şey çok iyi düzenlenmiş. ◆ Grup çalışmaları çok verimli geçti. ◆ Kapıdaki "Hoş geldiniz!" yazısı içimi ısıttı. Bunu bir çocuk mu hazırladı?
	Geliştirilmesi Gereken	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Daha çok kuramsal bilgi verilebilir. ◆ Öğrencilere yönelik nasıl eğitim düzenleyeceğime bu kurs faydalı olacak mı bilemiyorum. ◆ Yemek sonrası tatlı / şeker olsaydı iyi olurdu. ◆ Derslikte sinek var. ◆ Kursun 5 günlük süresi çok uzun.
20.10.2012 Salı	Olumlu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ İçimdeki çocuk uyandı. ◆ Yaşayarak öğrenmek tutum geliştirmemizi sağlayacak. ◆ Uygulama ve teoriğin bir arada olması yararlıydı. ◆ İletişim becerileri uygulaması ayna tuttu. ◆ Günlük yaşamımıza da uygulayacağımız konular işlendiği için ilgi çekiciydi. ◆ Aynı konu işlenmesine karşın grup çalışmalarından farklı ürünler çıktı. ◆ Beden dilinin gücünü anladım. ◆ Farkındalığım arttı.
	Geliştirilmesi Gereken	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Öğleden önceki sunumlar kısaltılabilir.
21.10.2012 Çarşamba	Olumlu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ En çok son oturum hoşuma gitti. ◆ Bu eğitimi yardımcı doçent olan herkesin alması gerektiğini düşünüyorum. ◆ Zor durumlarla ilgili yapmamız gerekenleri gördük. ◆ Evre 2 den yumuşak bir geçiş yaptık. ◆ Ne yaptığımızı gözden geçirdik. ◆ Kendi deneyimlerimizi paylaşmak güzel oldu. ◆ Sunumları doğru yapıp yapmadığımızı gördüm.
	Geliştirilmesi Gereken	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Evre 2'yi yaşamak istiyorum.
22.10.2012 Perşembe	Olumlu	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Üç gündür aynı ilgi ve alakayı sürdürebilmek önemli. ◆ Akış güzeldi. ◆ Her öğretim üyesinin bu deneyimi yaşamaları için kursun sürekli hale gelmesi gerekir. ◆ Yarımı merakla bekliyorum. ◆ Kendi tecrübelerimizi gözden geçirme fırsatı buluyoruz.
	Geliştirilmesi Gereken	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Bilimsel poster hazırlanması konusunda teknik bilgi verilebilir. ◆ Eğitim psikolojisine ilişkin doğruların üzerinde durulabilir. ◆ Zaman yönetimi açısından sıkıntı oldu. ◆ Grubu biraz yorulmuş gördüm.

23.10.2012 Cuma	Yapacaklarım	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ders notlarımı gözden geçireceğim. ◆ Ders içeriklerini azaltacağım. ◆ Slaytlara daha az yazı yazacağım. ◆ Daha sabırlı olacağım. ◆ Daha dikkatli konuşacağım. ◆ Karşımdakini daha çok dinleyeceğim.
	Yapmayacaklarım	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Aynı notları anlatmayacağım. ◆ Karşımdakinin sözünü kesmeyeceğim. ◆ Dersi monoton anlatmayacağım. ◆ Sınav sorularında yanlış sormayacağım. ◆ Sabırsız olmayacağım. ◆ Ön yargılı olmayacağım.

düşüncesindeyiz.

Kurs süresince katılımcıların “iletişim becerileri” ve “yetiştiricilik” oturumlarına yüksek oranda olumlu geri bildirim verdikleri saptanmıştır. Katılımcılar tarafından kurs programında geliştirilmesi gereken en önemli nokta, “ölçme ve değerlendirme” oturumunun yeniden düzenlenmesi (içeriğin azaltılması, uygulama eklenmesi veya sürenin artırılması gibi) olarak vurgulanmıştır. Ayrıca, kurs içeriğine dair bilgi edinilebilecek ayrıntılı kaynakların katılımcılara önerilmesi hususu da dile getirilmiştir. Fakültemizde daha iyi bir tıp eğitimi için eğitim becerileri kursunun öneriler doğrultusunda

Tablo 5. Kurs Değerlendirme Formu Sonuçları (n=16)

Kurs	5	4	3	2	1
Kursun amaçları ve hedefi açıkta (%)	14(87.5)	1(6.2)	1(6.2)	-	-
Bilgiler net bir şekilde aktarıldı (%)	10(62.5)	5(31.2)	1(6.2)	-	-
Eğitmenler konularında coşkulu ve hevesliydi (%)	13(81.3)	2(12.5)	1(6.2)	-	-
Teori ve pratik arasında iyi bir denge kurulmuştu (%)	13(81.2)	3(18.7)	-	-	-
Kurs iyi organize edilmişti (%)	12(75.0)	3(18.7)	-	1(6.2)	-
Öğretilenleri işyerimde kullanabilirim (%)	7(43.7)	8(50.0)	1(6.2)	-	-
Derslerde kullanılan etkinlikler amaca uygundu (%)	15(93.7)	1(6.2)	-	-	-
Bu kurs, eğitmen olarak kendime güvenimi artırdı (%)	7(43.7)	7(43.7)	2(12.5)	-	-
Eğitmenler					
Kendimi rahat hissetmemi sağladı (%)	12(75.0)	4(25.0)	-	-	-
Bütün grubun etkin katılımını sağladı (%)	15(93.7)	1(6.2)	-	-	-
Konu hakkında kendi bilgisinin sınırlarını iyi çizdi					
Bilmediği şeyler varsa bunu kabul etti (%)	14(87.5)	1(6.2)	1(6.2)	-	-
Katılımcılar arasındaki etkileşimi destekledi (%)	15(93.7)	1(6.2)	-	-	-
Soru sormamı ve endişelerimi dile getirmemi kolaylaştırdı (%)	13(81.2)	3(18.7)	-	-	-
Kazanılacak eğitim becerilerinin hedeflerini açıkça ifade etti (%)	13(81.2)	2(12.5)	1(6.2)	-	-
Becerilerin dayandığı ilkeleri ve mantığını açıkladı (%)	14(87.5)	2(12.5)	-	-	-
Yeterli bir eğitmen olabilmem için heveslendirdi (%)	9(56.2)	4(25.0)	-	-	1(6.2)
5- Kesinlikle katılıyorum 4- Katılıyorum 3- Emin değilim 2- Katılmıyorum 1- Kesinlikle katılmıyorum					

geliştirilerek uygulanması ve bu kursların sürekliliğinin sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle;

1. Fakültemiz eğitim becerileri ekibinin kurulması,
2. Eğitim becerileri kursuna öğretim üyelerinin katılımının teşvik edilmesi ve bu amaçla gerekli idari ve özellikle ek ödemelere dair mali konularda ilke kararları alınması,
3. Eğitim becerileri kurs ekibinde yer alacak öğretim üyelerinin de

benzer şekilde teşvik edilmesi,

4. Kurs sertifikasının atama ve yükseltme ölçütleri içerisinde yer almasını öneriyor

Teşekkür

Kursun gerçekleştirilmesini sağlayan Prof. Dr. Zeynep Solakoğlu ve Öğr. Gör. Dr. Serdar Özdemir'e, destekleri için fakülte sekreterimiz Gül Emine Şener'e, bilgi işlem uzmanı Gökhan Yılmaz'a ve grafik tasarımcı Dilara Öztürk'e teşekkür ederiz.

Sonuç ve Öneriler

Genel olarak katılımcılar, kursun hem mesleki hem de sosyal açıdan yararlı ve kaynaştırıcı olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca, mevcut programın fakültemizdeki tüm öğretim üyelerine uygulanması gerektiği de katılımcılar tarafından özellikle vurgulanmıştır. Ek olarak, kursa katılan öğretim üyeleri ders araçlarını ve sorularını değiştireceklerini ifade etmişlerdir.

Tarafımızdan katılımcıların kursa ilgisinin yüksek olduğu ve grup çalışmalarına aktif olarak katıldıkları gözlenmiştir. Öğretim üyelerince kullanılmakta olan bazı eğitim yöntemlerinin arkasındaki bilimsel gerekçelerin tartışılmasının ve kontrol listeleri ile çalışma, amaç ve öğrenme hedefleri belirleme ve eğitim programı düzenleme gibi oturumların katılımcıların bakış açılarına katkı yaptığı